

LAŠVEIDĪGO ZIVJU VĒROŠANA GAUJAS NACIONĀLAJĀ PARKĀ

Zivju ceļš Līgatnē

Grūbas ūdenskritums

Gauja

Foto: Baltic Pictures un Juris Smajņinskis

i Maršruts

Gaujas Nacionālā parka "centrālā artērija" ir Gauja, kurai ir bagātīgs mazo pieteku klāsts. Daudzas no tām ir straujas un ātras, ar tīru, avotiem bagātu un nepiesārņotu ūdeni, tādēļ piemērotas lašveidīgo zivju – lašu (*Salmo salar*), taimiņu (*Salmo trutta*) un foreļu (*Salmo trutta fario*) – nārstošanai un foreļu (*Salmo trutta fario*) – nārstošanai. Pēc garāka ceļojuma, lašveidīgās zivis rudenī dodas uz savām dzimšanas vietām, tādēļ tas ir laiks, kad tās var ne tikai vērot, bet arī pievērst pastiprinātu uzmanību krastā notiekošajam. Lašu vērotājs ir arī sava veida "dabas inspektors" – reindžers, kas ieradies ar mērķi izziņāt dabas

vidi, vienlaikus radot pozitīvu cilvēku klātbūtnes efektu.

i Ieteicamais laiks

Oktobra otra puse, novembra sākums.

i Maršruta gaita

Ceļotājam ieteicams izvēlēties vienu vai vairākas vērošanas vietas un pašam izveidot savu vietu maršruta secību.

i Garums

Lašveidīgo zivju vērošanas vietas galvenokārt ir punktveida objekti, izņemot Strīķupi (Vaidava), kur var doties vairāku kilometru garumā. Ja pārvietošanās līdzeklis ir automašīna,

viena brauciena laikā var ietvert vairākas vietas, jo katrā var būt dažādas lašveidīgo zivju novērošanas sekmes.

i Grūtības pakāpe

Viegls.

i Der zināt!

Seko līdzi Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapas jaunumiem (www.daba.gov.lv), jo minētās iestādes vides gidi mēdz organizēt lašu vērošanas pasākumus! Katrs pats ir atbildīgs par drošību maršruta veikšanas laikā. Jūs atrodaties īpaši aizsargājamā dabas teritorijā! Aicinām jūs saudzēt un cienīt dabas un cilvēku radītās vērtības! Glābšanas dienesti: 112.

SERVISS

i | Pārgaujas Tūrisma informācijas punkts, Pārgaujas nov., Straupes pag., Stalbe, "Ezeriņi", 26620422, www.pargaujasnovads.lv, turisms@pargaujasnovads.lv,

i | Siguldas novada Tūrisma informācijas centrs, Sigulda, Ausekļa iela 6, 67971335, info@sigulda.lv, www.tourism.sigulda.lv

i | Līgatnes novada Tūrisma informācijas centrs, Līgatne, Sprinģu iela 2, 64153169, 29189707, info@visitligatne.lv, www.visitligatne.lv

i | Amatas novada Tūrisma informācijas centrs, Amatas nov., Ieriķi, Kumadas iela 2, 64119024, 28681083, turisms@dand.lv, www.amata.lv

i | Cēsu Tūrisma informācijas centrs, Cēsis, Pils laukums 9, 64121815, 28318318, info@cesis.lv, www.tourism.cesis.lv

i | Valmieras Tūrisma informācijas centrs, Valmiera, Rīgas iela 10, 64207177, tic@valmiera.lv, <http://visit.valmiera.lv/>

G | Baltic Wildlife 28808440, laura@balticwildlife.eu, www.balticwildlife.eu

G | AdventureRide Pērle 1, Alderi, 29269559, info@adventureride.eu, www.adventureride.eu

🏃 | Atpūtas parks "Rāmkalni", Inčukalna nov., Inčukalna pag., "Vītiņkalni", 29100280, info@ramkalni.lv, www.ramkalni.lv

🏠 | Bīriņu Pils, Limbažu nov., Vidrižu pag., Bīriņi, 64024033, hotel@birinupils.lv, www.birinupils.lv

🏃 | Atpūtas parks un kempings "Ozolkalns", Amatas nov., Drabešu pag., "Saulkrasti", 26400200, info@ozolkalns.lv, www.ozolkalns.lv

🏠 | Viesnīca "Karlamuiza Country Hotel", Amatas nov., Drabešu pag., Kārļi, 26165298, info@karlamuiza.lv, www.karlamuiza.lv (Ēdināšana iepriekš piesakoties)

🏠 | Viesu māja "Melturi", Amatas nov., Drabešu pag., Melturi, 64129467, 29267224, melturihotel@gmail.com

🏠 | Kūrortviesnīca "Jonathan SPA Estate", Amatas nov., Amatsciems, 25606066, reception@jonathanhotel.com, www.jonathanspahotel.com

🏠 | "Valmiermuižas alus" darītava un Alus virtuve Burtnieku nov., Valmieras pag., Valmiermuiža, Dzirnau iela 2, 20264269 (ekskursijas alus darītavā), ciemoss@valmiermuiza.lv, www.valmiermuiza.lv

i | Valmiermuižas Tūrisma informācijas punkts, Burtnieku nov., Valmieras pag., Valmiermuiža, Dzirnau iela 2, 29135438, ciemoss@valmiermuiza.lv, www.valmiermuiza.lv

APSKATES OBJEKTI

1 | Siguldas tilts pār Gauju 24.84098, 57.16562

Ērts un viegli sasniedzams punkts – nepilnu 2 km attālumā no Siguldas centra. Iecienīta lašu vērošanas vieta. Tiesa, tilta augstums virs upes līmeņa var būt traucējošs faktors pilnvērtīgai zivju vērošanai, taču to var "kompensēt" ar tālskati (8 x 30 vai 10 x 50 palielinājums).

2 | Siguldas gājēju tilts pār Gauju 24.80707, 57.14917

Gājēju uz tiltu (no Siguldas Kaķīšiem 2 km) var apvienot ar gājēju pa Gaujas senlejas krastiem. Gauja pie tilta ir sekla, tādēļ saulainā laikā labi redzama tās smilšainā gultne.

3 | Zivju nārsta vērošanas taka Līgatnē 25.04263, 57.23119

Izveidota 2011. g. ar Eiropas zijsaimniecības fonda atbalstu Līgatnes centrā starp Ānfabrikas klintīm un Lustūža klinti (iepriem Līgatnes Tūrisma informācijas centram) aptuveni puskilometra garumā. Pie bijušā Līgatnes dzirnavu aizsprosta uzbūvēts zivju ceļš.

4 | Kārļu aizsprosts 25.21002, 57.23325

Atrodas uz Amatas. Tam blakus ierīkots zivju ceļš. Līdz aizsprostam varam nokļūt pa ceļu, kas ved no Kārļiem vai Ierīkiem, vai arī ejot pa Amatas taku.

5 | Ierīkupītes dabas taka 25.16896, 57.20829

Nelielā Grūba (Ierīkupīte, Melderupīte) aiz Vidzemes šosejas (A2) iepļūst dziļā ielejā, kur upītes īsā posmā redzami četri ūdenskritumi – 2,3 m, 0,5 m, 1,7 m un 0,8 m augsti, ko veido Pļaviņu svītas dolomīta iežu atsegumi. Grūbas krastos izveidotas laipu takas, tiltiņi un skatu platformas. Kopējais takas garums, kas viegli veicams arī ģimenēm ar bērniem, ir nepilns kilometrs. Ja gadās būt īstajā laikā (oktobra beigās – novembra sākums), tad šajā vietā migrējošie laši mēģina pārvarēt šķēršļus un skati ir iespaidīgi! 2013. g. ziemā tika atklāts gaismas parks, kas rudenī, ziemā un agrā pavasarī izgaismo taku un tās tuvāko apkārtni diennakts tumšajā laikā.

6 | Strīkupīte 25.23794, 57.36038

Ap 3 km garš upes posms starp Lenču–Jānmuīžas ceļu un Strīkupītes ieteku Gaujā. Straujās un līkumotās upītes krastos plešas skaisti skujkoku meži, kas kopā ar meža ceļu (labajā upes krastā) rada lieliskus priekšnoteikumus lieliskai pastaigai, sēņošanai un arī lašveidīgo zivju vērošanai to migrācijas laikā.

7 | Cēsu tilts pār Gauju 25.22704, 57.31300

Atrodas 3,5 km attālumā no Cēsu centra.

8 | Rāmnieku tilts pār Gauju 25.30195, 57.35794

Viegli sasniedzama vieta no Cēsīm. Gauja šajā vietā ir sekla, tādēļ piemērotos apstākļos zivīm vajadzētu būt ļoti redzamām.

9 | Vaive 25.39214, 57.33057

Piemērotākās vietas lašu vērošanai atrodas Vaives lejtecē no tās ietekas Raunā līdz Vaives dzirnavu aizsprostam. Šajā posmā mazā Vaives upīte plūst pa 2 km platu senleju, kuras dziļums sasniedz 60 m. Vietām Vaives krastos slejas ainaviski smilšakmens atsegumi.

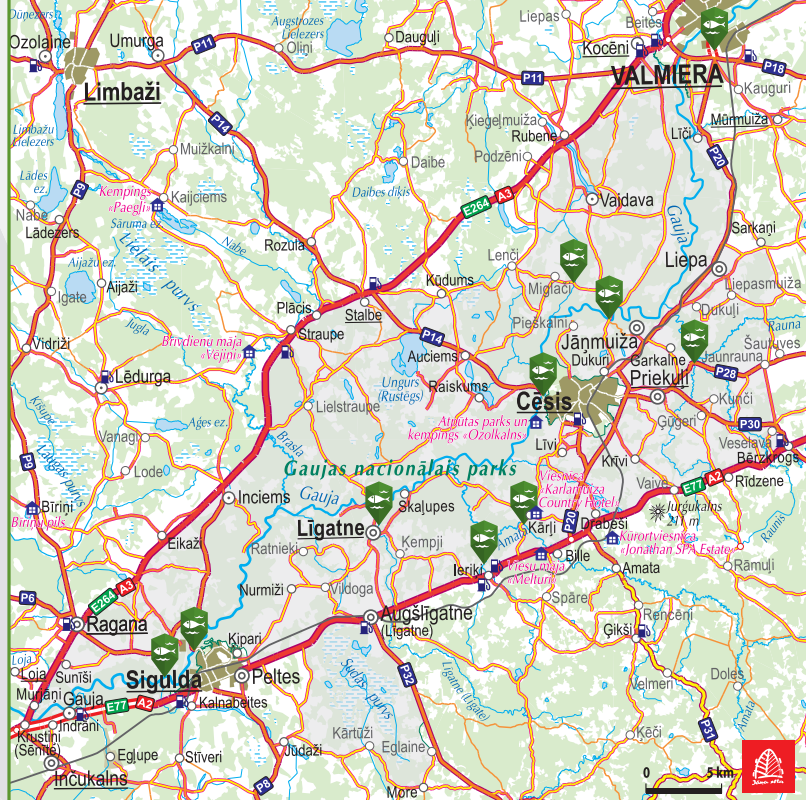
10 | Valmieras tilts pār Gauju 25.42412, 57.53607

Atrodas pilsētas centrā (Cēsu ielā) pie Vidzemes augstskolas. Piemērota vieta lašveidīgo zivju migrācijas vērošanai, jo Gauja abpus tilta ir sekla un caur ūdens (ja nav bijušas lietavas) slānim ir redzamas smilšainās sēres.

Citas vietas

Lašu migrāciju var vērot arī Amatas un to pieteku, kā arī citu mazo upīšu – Rauņa, Raunas, Jumaras krastos, respektējot privātīpašumu un Gaujas Nacionālā parka noteikumus.

KAD MIGRĒ LAŠI UN TAIMIŅI?

Lašveidīgo zivju migrācija uz to nārsta vietām sākās oktobra otrā pusē un turpinās līdz pat novembrim. Viens no sekmīgas migrācijas priekšnoteikumiem ir upju ūdens temperatūra, kurai jābūt 2 – 6 grādu robežās.

PIEMĒROTĀKĀS VĒROŠANAS VIETAS

Lašveidīgo zivju vērošanas veiksmē ir atkarīga no ūdens līmeņa upēs, ūdens dzidrības un meteoroloģiskajiem apstākļiem. Ja pirms migrācijas vai migrācijas laikā ir bijušas lietavas, Gaujas un to pieteku krastos ūdens ir piesātināts ar smilšu un māla daļiņām, kas padara to tumšu un necaurskatāmu. Tad zivis ir grūti pamanīt. Kā alternatīva var būt citas piemērotākas vietas – dabiski vai cilvēka radīti šķēršļi: krāces, ūdenskritumi, zemi aizsprosti vai zivju ceļi, ko lašveidīgām zivīm nākas pārvarēt, lecot tiem pāri!

LAŠU VĒROTĀJA INVENTĀRS:

- piemērots apģērbs dažādiem laika apstākļiem;
- ja ejam gar mazo upīšu krastiem – piemēroti apvidus apavi vai gumijas zābaki;
- tālskatis (lašu vērošanai no tiltiem);
- fotokamera;
- tālrunis, pa kuru piezvanīt dabas inspektoram, ja ieraugi ko nelikumīgu.

VĒRO LAŠUS VIDEI DRAUDZĪGĀ VEIDĀ!

- Lašus vēro no tāda attāluma, kas netraucē zivju dabisko dzīves ritumu un gaitas.
- Ja fotografē, lieto fotokameru, ar kuras palīdzību vari zivis "pievilkt" pēc iespējas tuvāk.
- Jo vairāk dabas vērotāju rudenī būs upju krastos, jo mazāka iespēja būs sliktiem cilvēkiem veikt nelikumīgas rīcības. Tas nozīmē, ka tava klātbūtne mazo upīšu krastos palīdz saglabāt mūsu dabas vērtības.